

ВИЗНАЧЕННЯ ЯКІСНОГО СКЛАДУ ТА КІЛЬКІСНОГО ВМІСТУ ГІДРОКСИКОРИЧНИХ КИСЛОТ У ТРАВІ ЧИСТЕЦЮ ЗІБОЛЬДА (*STACHYS SIEBOLDII* MIQ.)

Stachis, або чистець (*Stachys sieboldii* Miq.), відносять до ботанічної родини губоцвіті (Lamiaceae). До роду Чистець належать понад 200 видів, серед яких – лікарські, медоносні та декоративні. Харчовим є тільки чистець Зібольда, який ще називають китайським артишоком. Його вирощують заради бульб, які за смаком схожі з артишоком чи спаржею. Бульбочки мають овально-видовжену форму, білий із кремовим відтінком колір. Їх споживають у свіжому і відвареному вигляді, обсмаженими чи тушкованими в олії. Стaxis застосовують у китайській і тибетській народній медицині при лікуванні туберкульозу, гіпертонії і як заспокійливий засіб. Біологічно активні речовини, які містяться в бульбах, позитивно впливають на вуглеводний і ліпідний обмін, знижують артеріальний тиск, вміст холестерину. Актуальним є дослідження біологічно активних речовин *Stachys sieboldii* Miq., які зумовлюють його фармакологічну активність.

Метою даної роботи було визначити якісний склад та кількісний вміст гідроксикоричних кислот у траві чистецю Зібольда.

Для виявлення гідроксикоричних кислот використовували реакцію з 1 % розчином ферум (III) хлориду. Спостерігали зелено-сіре забарвлення. Результати спостережень підтвердили наявність у траві чистецю Зібольда гідроксикоричних кислот. Кількісне визначення гідроксикоричних кислот проводили спектрофотометричним методом на спектрофотометрі Lambda 25 за довжини хвилі 327 нм. Результати досліджень показали, що вміст гідроксикоричних кислот у траві чистецю Зібольда, вирощеного в Київській області, становив $(6,74 \pm 0,003) \%$, а у траві чистецю з Полтавської області – $(5,16 \pm 0,002) \%$.

Експериментально одержані дані вказують на перспективність використання трави чистецю Зібольда для одержання нових лікарських препаратів.

О. Л. Демидяк, М. І. Луканюк

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

ДОСЛІДЖЕННЯ ТАНІДІВ У КВІТКАХ ТА ЛИСТКАХ ХРИЗАНТЕМИ САДОВОЇ БАГАТОРІЧНОЇ СОРТУ АРГО

Таніди (дубильні речовини) проявляють дубильний та в'язучий ефекти. Комплекси танідів з біометалами і деякими макромолекулами зумовлюють їх антиоксидантну дію, а також властивість впливати на функцію ферментів.

Науковий інтерес становить хризантема садова багаторічна сорту Арго, квітки і листки якої використовують для лікування очних хвороб, малярії, алкоголізму, мігрені, шлункових захворювань, а корені – як проносний засіб.

З огляду на широкий спектр фармакологічних властивостей дубильних речовин та відсутність даної інформації про хризантему садову в доступних джерелах наукової літератури, метою цієї роботи було визначити кількісний вміст та якісний склад танідів у квітках та листках хризантеми садової сорту Арго. Даний сорт вирощено на дослідних ділянках ботанічного

саду “Червона калина” ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”.

Для аналізу дубильних речовин використовували метод ВЕРХ. Дослідження проводили на хроматографі Agilent 1200 3 D LC System Technologies (США). За результатами ВЕРХ-аналізу, в квітках хризантеми садової сорту Арго ідентифіковано: епігалокатехін, вміст якого становив 0,19 %, епікатехін – 0,08 %, катехін галат – 0,18 %, епікатехін галат – 0,58 %. У листках ідентифіковано: епігалокатехін, вміст якого складав 0,63 %, катехін – 0,21 %, епікатехін – 0,20 %, катехін галат – 2,16 % та епікатехін галат – 1,02 %

Дані експериментального дослідження вказують на перспективність використання у подальшому квіток та листків хризантеми низькорослої сорту Арго.